

FIȘA DISCIPLINEI

Icoana, de la canon la libertate de expresie. (C+S)

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Artă sacră. Conservarea, restaurarea și crearea bunurilor culturale.
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei			Icoana, de la canon la libertate de expresie. (C+S)				Codul disciplinei	OMR4009
2.2. Titularul activităților de curs					Conf.univ.dr. Claudia Cosmina Trif			
2.3. Titularul activităților de seminar					Conf.univ.dr. Claudia Cosmina Trif			
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DSIN	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					11
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					34
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					68
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				119	
3.8. Total ore pe semestru				175	
3.9. Numărul de credite				7	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Atelier dotat cu șevalete și mese pentru pictură/desen
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	- Atelier dotat cu șevalete și mese pentru pictură/desen - Studentii vor prezenta materiale pentru desen și culoare

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	<i>Gestionează drepturi de proprietate intelectuală</i> - Se ocupă de drepturile juridice private care protejează produsele ce fac obiectul drepturilor de proprietate intelectuală împotriva încălcării <i>Dezvoltă software cu sursă deschisă</i> - Exploatează și creează software cu sursă deschisă - Este familiarizat(a) cu principalele modele de software cu sursă deschisă, cu sistemele de acordare a licențelor și cu practicile de codificare adoptate în mod obișnuit în productia de software cu sursă deschisă <i>Evaluează activități de cercetare</i> - Evaluează progresele, impactul și rezultatele colegilor cercetători. Desfășoară activități de cercetare la nivel interdisciplinar - Desfășoară activități de cercetare dincolo de limitele disciplinare și funcționale <i>Promovează implicarea publicului în cercetare</i> - Dialoghează cu publicul în ceea ce privește conceperea, desfășurarea și difuzarea cercetării <i>Asigură managementul de proiect</i> - Gestionează și planifică diversele resurse, cum ar fi resursele umane, bugetul, termenul, rezultatele și calitatea necesare pentru un anumit proiect, și monitorizează progresele înregistrate în cadrul proiectului pentru a realiza un obiectiv specific într-o anumită perioadă de timp și cu un buget prestabilit <i>Gestionează date interoperabile și reutilizabile accesibile și ușor de găsit</i> - Produce, descrie, stochează, conservă și (re)utilizează date științifice bazate pe principiile FAIR (facil de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile), asigurându-se că datele sunt cât mai deschise posibil și că de închise este necesar <i>Practică ascultarea activă</i> - Acordă atenție spuselor altor persoane - Înțelege cu răbdare aspectele punctate, adresându-și întrebări, după caz, și făcând să întrerupă în momente nepotrivite - Ascultă cu atenție nevoile clientilor, ale pasagerilor, ale utilizatorilor de servicii sau ale altor persoane și oferă soluții în consecință <i>Stabilește relații de colaborare</i> - Stabilește o legătură între organizațiile sau persoanele fizice care pot beneficia de comunicarea reciprocă - Facilitează o relație de colaborare pozitivă, durabilă, între cele două părți
Competențe transversale	<i>Respectă diversitatea valorilor și a normelor culturale</i> - Studentul va fi capabil să ia în considerare identitatea culturală națională - Studentul va fi capabil să susțină diversitatea culturală - Studentul va fi capabil să demonstreze cunoașterea dimensiunii multiculturale a societății europene - Studentul va fi capabil să arate sensibilitate față de diferite viziuni asupra lumii - Studentul va fi capabil să țină cont de diversitatea valorilor și normelor culturale

7. Obiectivele disciplinei (reiesind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea capacităților critice și creative necesare înțelegerii și realizării icoanei, prin studierea elementelor estetice și plastice ale canonului, explorarea contribuțiilor iconarilor contemporani și identificarea posibilităților de integrare a elementelor de noutate în limbajul iconografic tradițional.
---------------------------------------	--

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

7.2 Obiectivele specifice	• Identificarea și analiza elementelor estetice și plastice care definesc canonul iconografic în diferite tradiții artistice. • Studierea contribuțiilor iconarilor contemporani semnificativi pentru dezvoltarea artei iconografice. • Exersarea capacității de a propune elemente inovative în limbajul icoanei, fără a compromite fundamentele tradiționale ale acesteia. • Realizarea de lucrări iconografice originale, aplicând atât principiile canonice, cât și elemente de expresie personală, în conformitate cu rigorile teologice și artistice ale icoanei.
----------------------------------	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv	Prelegere, expunere de material didactic.	4 ore fizice
2. Identificare elementelor estetice/plastice de canon specifice iconografiei	Prelegere, expunere de material didactic, vizualizare, exemplificare	6 ore fizice
3. Prezentarea unui grup de iconari contemporani marcant, pentru arta iconografică	Prelegere, expunere de material didactic, vizualizare, exemplificare	6 ore fizice
4. Identificare și propunere de elemente de noutate în limbajul icoanei	Prelegere, expunere de material didactic, vizualizare, exemplificare	12 ore fizice
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Scurtă prezentare a etapelor stilistice ale icoanei	Dialog, vizualizare, exemplificare.	4 ore fizice
2. Identificarea elementelor estetice/plastice de canon din una dintre icoanele Maicii Domnului Hodighitria de sec. XVI	Lucrări practice	6 ore fizice
3. Prezentarea unui grup de iconari contemporani marcant, pentru arta iconografică	Lucrări practice	6 ore fizice
4. Identificare și propunere de elemente de noutate în limbajul icoanei	Lucrări practice	12 ore fizice
Bibliografie generală: curs și seminar 1. CAVARNOS, Constantine, <i>Ghid de iconografie bizantină</i> , Ed. Sophia, București, 2005. 2. SENDLER, Egon, <i>Icoana, imaginea nevăzutului</i> , Ed. Sophia, București, 2005. 3. GUSEV N., DUNAEV M., KARELIN R., <i>Îndrumar iconografic</i> , Ed. Sophia, București, 2007. 4. BIGHAM, Stephane, Pr., <i>Icoana în tradiția ortodoxă</i> , Ed. Theosis, 2016 5. MIHALCU, Mihail, <i>Fața nevăzută a formei și a culorii</i> , Editura Tehnică, București, 1996 6. MURESAN Vianu, <i>Simbolul, Icoana, Fața</i> , Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2006; 7. GUE'NON, Rene' <i>Simboluri ale științei sacre</i> , traducere de Marcel Tolcea și Sorina Șerbanescu, Editura Humanitas, București, 1997 8. STĂNILOAE, Dumitru, <i>Considerații în legătură cu Sfintele Icoane, în O teologie a icoanei</i> , Ed. Anastasia, București, 2005 9. USPENSKI, Leonid, <i>Teologia icoanei în Biserica Ortodoxă</i> , Ed. Anastasia, 1994 10. USPENSKY, Leonid și LOSSKY Vladimir, <i>Călăuziri în lumea icoanei</i> , Ed. Sophia, București, 2006		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Studiile de caz și lucrările practice se efectuează conform principiilor elaborării de lucrări de artă și rigurilor iconografiei ortodoxe.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluarea va reflecta calitatea artistică, originalitatea, corectitudinea tehnică și respectarea canoanelor în lucrările expuse.	Evaluare în cadrul unei expoziții semestriale sau al unui eveniment organizat special.	70%
10.5 Seminar/laborator	Evaluarea va lua în considerare implicarea constantă, progresul tehnic și artistic, precum și respectarea cerințelor metodologice.	Evaluare cumulativă pe parcursul semestrului, incluzând prezentarea, participarea activă, temele realizate și progresul artistic.	30%

10.6 Standard minim de performanță

Pentru a promova cursul, studentul trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- **Prezență:** Participarea la cursuri și seminarii în proporția stabilită de Consiliul Facultății.
- **Panotare:** Prezentarea în cadrul panotei a cel puțin unei lucrări reprezentative care să îndeplinească cerințele tehnice și artistice stabilite.
- **Activitate continuă:** Demonstrarea progresului artistic prin participarea constantă la activitățile practice și îndeplinirea cerințelor stabilite de profesor.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

Nu se aplică

Data completării:

24.04.2025

Semnătura titularului de curs

Conf.Univ.Dr. Claudia-Cosmina Trif

Semnătura titularului de seminar

Conf.Univ.Dr. Claudia-Cosmina Trif

Data avizării în departament:

17.04.2025

Semnătura directorului de departament

